

הבוקר נועדתי עם אוסישקין במשרד הקה"ל להתייעץ על שורה של עניינים.

א. ישיבת הועד הפרעל הציוני.

אוסישקין מציע לכנס את הישיבה בשבוע הבא, ולהעמיד על הפרק:

1. המצב הסדיני; 2. המצב הכלכלי. 3. בחירת המוסד לבקורת.
4. הרחבת ההנהלה.

לדברי אוסישקין המועמד למוסד הבקורת הוא אליהו ברלין,

שאלמלא זקנתו היה קנדידט מתאים מאד.

אוסישקין נשען על דברי ברל, שאין צורך בהרחבת ההנהלה בכלל,

ולפי דבריו לא היתה שום התחייבות כלפי איזו מפלגה שהיא להרחיב את

ההנהלה. ההתחייבות היתה רק שבמקרה של הרחבת ההנהלה ייכנס שפירא

להנהלה, ואשר להצעת וייצמן לבחירת לוקר ונייסר, מחייב אוסישקין

את בחירת לוקר, אבל מטיל ספק במועמדותו של נייסר. הוא מציע לשאול

את ברודצקי ופסה לדעתם.

ב. פריון ספרי שטריקר ופרידמן מוינה.

לאחר שהנציים ביטלו אתה רשיון לעליתם של שנים אלה, ניסו

ידידיהם להציל את ספריתם החשובה, המכילה גם זכרונות על הרצל ושלמו אותם

על ידי אניה גרסנית "ברוק" מנמל טריסט. האניה הפליגה כבר לפני המלחמה

סטריסט, אלא באמצע הדרך קבלה פקודה לחזור לטריסט והליסט עמה. הספרים

כאילו מכילים גם ניירות שהוכנסו לליסט בסוד, ואם הניירות יחזרו

לגרסניה יש סכנה לחיי שטריקר ופרידמן. יש צורך ב-150 פונט להביא

שוב את הליסט לארץ.

לדברי אוסישקין וייצמן כאילו אסף בלונדון כסף לפדות את

סטריקר מוינה. החלטנו לטלגרף ללונדון שיעבירו לנו את פאה והחמשים

פונט.

ג. אוסישקין הודיע לי שב-6 בנובמבר יהיה כינוס של עסקני הקרן

הקיימת בתל-אביב ובקשני להשתתף.

ד. בדבר המסלחת לאמריקה אמר אוסישקין, שהוא מוכר שהמסלחת תהיה:

וייצמן, הוא, הרב הרצוג, פנחס רוטנברג, אנוכי, אולם הוא

מסומק באפשרות מסלחת זו. בזמן האחרון איבד את האמונה ביכולתו של רוטנברג.

יתכן שכוחו גדול בעבודה קונספירטיבית, אבל הוא אינו יודע מה טיבו

בעניינים כלכליים ובעניינים פוליטיים. התקוות שטמו בו רבים מהישוב

אוכזבו. אשר לו עצמו הוא מסופק אם יוכל לנסוע. הסניה הוא סנטימנט,
אינו בטוח שיספיק לשוב מאסריקה, סוף הוא כבר בן 76. אמנם הסבתא שלו
חייתה עד 103 שנים, גם אז מתה לק מתוך תאונה, שנפלה מהסדרגות. אביו
מת בן 75, גם כן לרגל תאונה, אבל הוא חושש לנסוע. בכל אופן לא יצא
לאסריקה כל זמן שוייצמן שם.

שאלני אם אני מוכן לנסוע. אמרתי לו שבטעה זו לא יתכן שאעזוב
את הארץ, אבל אם יהיה צורך אהיה מוכן לנסוע.
אני הצעתי את ברל כצנלסון, אותו ואת פ. רוטנברג. הטלתי
ספק בערכו של הרצוג.
לא באנו לידי שום מסקנה מסוימת.

ב-11:00 באה אצלי שוב סוכירות האירגון בדבר תקציב נובמבר.
אמרתי להם שנכל אופן לא יופחת הסכום מ-2,700, אבל יתכנו שינויים תכניים
בחלוקת הסכום.

דוב בא אלי עור הפעם בדבר קניית האוירון של גמבלי. הסכמתי
להקציב לשם כך - 600 לא"י, ודוב הבטיח שאם סיימון מרכס יעמוד בהבטחתו
וייתן 1,000 לא"י לאוירון יחזיר את הכסף.

אידלזון בא לדרוש בשביל קבוצת "עין גב" סירת מוטור משוריינת,
הדרושה מטעמי הנסחון בסביבה ההיא. סירה כזאת תעלה כ-1,000 לא"י.
לצערי אין אני רואה מקור לכסף.

דבתי עם י'וסף וליאו כהן על מחאתנו לממשלה בדבר חוסר מיכסה
לעליה במחצית השנה השוטפת. עמדתי על נקודות אלה:
א. המיכסה מפירה חובה מפורשת של המנדט.
ב. היא מכניסה בפעם הראשונה חוקה אנטי-יהודית, בזה שהיא מאפשרת
כניסה לארץ לכל האומות מחוץ ליהודים, ועל ידי כך היא יוצרת
בארץ-ישראל - הארץ היחידה מחוץ לשלטון הנאצים - הפליה גזעית נגד
היהודים.

ג. סגירת ארץ-ישראל בפני עליה בשעה זו אינה אלא התעללות בעם היהודי, לאחר שמיליונים יהודים נלחמו בפולין כבעלת בריתה של אנגליה במלחמה זו, אין להם אלא תקווה זו. סיכסה זו קובעת את הארץ לארץ היחידה הסגורה לפליטים יהודים.

ד. השענות גזירה זו על הכרזת מיניסטר המושבות על הפסקת העליה אין לה יסוד, לאחר שועדת המנדטים שהתכנסה לאחר ההכרזה היא מצאה, הסדיניות החדשה סותרת את המנדט, ואין אנו יכולים להכיר בתוקף החוקי והמוסרי אל של הספר הלבן ולא של ההכרזה על הפסקת העליה. אנו עומדים כמקודם על העקרון של עליה כמלוא יכולת הקליטה של הארץ.

אחר הצהרים באה אצלי משלחת של עובדות הסוכנות. הן חררות לתביעת מחוסרי העבודה, הנתמכת כאילו ע"י מועצת פועלי ירושלים לספר את הזונות מהעבודה.

הסברתי להם את דעתי נגד תביעה זו, אולם אקבל כל הכוונה בעניין זה של ההסתדרות.

ב-5:30 בא אצלי וילנסקי, שעלה היום ממצרים.

לדבריו בא שינוי חריף בדעת הקהל המצרית לאחר חתימת החוזה האנגלי-צרפתי-תורכי. לפני חתימת החוזה היתה במצרים תנועה חזקה נגד אנגליה. התנועה לא רפתה גם לאחר פרוץ המלחמה. הספסלה המצרית סרבה להכריז מלחמה על גרמניה למרות דרישת אנגליה. היחסים בין הצבא המצרי והצבא האנגלי היו מתוחים. מספרים אפילו שבמאראס מאסרון היו יריות בין חיילים מצריים ואנגלים. האנגלים היו צריכים להביא צבא הודי רב (כ-30,000 איש) למצרים. כולם לא מוסלמים. על גבול לוביה עומד צבא מצרי, אחריו צבא הודי, אחריו צבא אנגלי. מקהירו הוציאו את כל הצבא המצרי, רק הודים שומרים על התחנות. בפרלמנט היתה הסתה נגד אנגליה, ניצלו את קוטי סכירת הצמר גפן, ודרשו לא רק שאנגליה תקנה את העורף, אלא שתקנה את כל היבול ובמחירים גבוהים מהמחירים העולמיים.

עם חתימת החוזה נשתנה היחס. האנגלים, וביחוד אנשי הצבא, החלו לדבר בשפה יותר תקיפה. כאילו באמר למצרים: אם לא תלכו אתנו יחד, נפרק את הצבא שלכם ונביא הנה תורכים. המצרים שאינם עוסקים בפוליטיקה פן-ערבית פרוצים דווקא מהחוזה. הם מניחים שעכשיו יהיה שלום ביים התיכון. איטליה לא תשתתף במלחמה והמסחר לא יופרע, אולם

החוגים הפן-ערביים (כגון עלובה פשה, המשתתף עכשיו במסעלה הספרית) מלאים חימה ומדוכאים. הם רואים את החוזה כמכה קשה לתנועה הערבית; חוששים שניתנה הבטחה לתורכים לתת להם את חלב ועוד.

ווילנסקי נפגש עם כאפיס פשה רמזן, מנהיג המפלגה הלאומית.

הוא אמר לו שהחוגים הפן-ערביים מרגישים שהקריבו אותם לטובת התורכים, ועכשיו הגיעה השעה להתקרבות בין יהודים וערבים. שניהם הופקרו על ידי אנגליה. הוא סוכן לקחת על עצמו לפעול לטובת התקרבות יהודית ערבית. עוני-אבדול-הדי, מוחמד שהיר - בא-כווח המופתי בסצרים - מיואשים. עלובה פשה מדוכא. כאפיס פשה סוכן לבוא לירושלים להפגש אתנו.

שאלתי את ווילנסקי מה תוכן ההתקרבות.

ענה: חושבים על איזה סידור לעשר שנים.

אמרתי לו, שבשעה זו אין ערך ואין תועלת במליצות מתוספות.

הדברים נחתכים בימינו אלה, ומי שמדבר ברצינות על התקרבות, צריך לדעת במה ואיך. הערבים בכל הארצות בעצם שואפים לדבר אחד: עצמאות גמורה, ואם הם רוצים בקרבת היהודים ובעזרתם, הם צריכים להבין שגם היהודים רוצים באותו דבר, ולא יתכן שום הסכם יהודי-ערבי בלי מדינה יהודית.

ווילנסקי שאל: איזו מדינה, בכל הארץ או זו של פילז?

אמרתי לו: סרם הגיעה השעה לדון על "פרטים" אלה, אם כי הם חשוב

סאד. לפי שעה עליהם להסכים לעיקר.

ווילנסקי ספר עוד כמה פרטים מעניינים על המצב בסצרים, על

אדה שיש לא רק בקרב ההמונים אלא גם בקרב המסכילים לגרמניה, לאפישנסי

הגרמנית. מתאוננים שאנגליה במסך 60 שנות שלטונה לא עשתה כלום בשביל

הארץ, לא סללה אף כביש, לא יסדה אף בית ספר אחד, לא הכשירה את הארץ

לעצמאות והארץ מלאה עכשיו קורופציה, שוחד. כל מה שנעשה לטובת הארץ -

נעשה ע"י זרים: לחקלאות דאגה צרפת (קרדיט פואנסייה), את קהירו בנו

הבלגים, את אלכסנדריה - האיטלקים, לאחר המלחמה עשתה הספרות (יהודי

א"י תופסים בזה חלק גדול ומתללים את שם הארץ). לכריחת המופתי לא

סיחסים ערך רב, מכיון שזו באה לאחר החוזה עם תורכיה.

ספרתי לו ווילנסקי שבשיחתו הבאה עם כאפיס פשה ינסה מקודם

לתהות על דעת מנהיגי הערבים. אם יש להם איזו נקודה שצריכה לדון אתנו

על מדינה יהודית. אך אם הוא רוצה תחילה להפגש אתנו פה - בבקשה.

וישראל קובלים על המצב החברתי והסוסרי חירוד בקרב
 יתי המסורה והצבא בארץ. כרגע נמצאים במסורה הנספחת
 (314 איש, בחיל הרכבת - 434 איש, בנקודות מסורה
 נ איש. מרבית האנשים היו חברי האירגון, אולם לאס-לאס
 מאלה מתמסרים מהטרותים ואינם חוזרים, והשמעתם על חבריהם
 לית. במחנות נתגלו הופעות מראיגות: חנופה ושחר
 קצינים וגם מקרי מלטינות. יש גם מעטי כלון.
 רשים קביעת ארבעה אנשים לעבודה תרבותית ולסיפול
 ידרוש כ-120 פונט לחודש. כרגע יש רק איש אחד המספל
 הוא מספיק. יש צורך בביקורים והדרכה, בסיסות הזיקה
 קצינים כריטיים הצונים מתאוננים על הופעות של
 גטינו.

מק שדבר זה דורש מיקון ומיד.

י. ש.ו. אסף כספים עבור שטריקר. אן נכון שלחו סיד
נין הקשור באופן חיוני עם שטריקר.
שיטיבת הועד המועל הציוני תתקיים בשבוע הבא. הודיע
יעת משה וברודצקי להצעת וייצמן לצרף את ב. לוקר

לדעת אליהו בדבר שאלות בבית על ה-43:
שום שברור שהצגת השאלה לא תועיל;
ייתכן מאד שהתשובה תזיק לנו בדעת הקהל.
בזון שוייצמן הזמין את סמילנסקי לנסוע אתו, יש חשש
לנסקי יהיה המלווה היחיד לוייצמן, כי לפי שעה אי-
מסלחת.

הבטיח - 1,000 לא"י לרכישת אוירון. מבקשהו להעביר
כסף סיד, כי אפשר להשיג אוירון מתאים בארץ.